

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 12202449-045.
Konu : Hibe

YAPI İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜNE

İlgi : 19.09.2014 tarihli ve 81037550/48025366 sayılı yazı.

5543 sayılı İskan Kanunu uygulamalarında yapım işleri için 08.1 ekonomik kodunda tefrik edilen ödeneklerden, vatandaşlara hibe olarak ödeme yapılıp yapılamayacağı hususunda Başkanlığımız görüşü talep edilen ilgi yazı incelenmiştir.

Bilindiği üzere, 5543 sayılı İskân Kanununun 16 ncı maddesinde, (1) Kırsal alanda fiziksel yerleşimin düzenlenmesi amacıyla;

a) Yerleşim yerinin elverişsizliği sebebiyle yerinde kalkındırılmasına imkân olmayan köyler ile altyapı hizmetlerinin pahalıya mal olacağı tespit edilen yerleşim birimlerinin daha elverişli bir yerleşim yerine nakledilmesi,

b) Birden fazla istekli köy veya bir köy hudutları içinde kalan mahalle, kom, mezra ve benzeri dağınık yerleşim ünitelerinin mevcut yerleşim ünitelerinden birinde veya yeni bir yerleşim yerinde toplulaştırılması,

c) Afet nedeniyle parçalanmış köylerde, afete maruz kalmayan ailelerin talepleri halinde yeni yerleşim yerine ekleme yapılması,

ç) Nakli, toplulaştırılması ve fiziksel yerleşim iyileştirilmesi yapılacak köylerin imar planlarının yapılması, onaylanması ve bu planlara uyulmasının sağlanması, ayrıca onaylanmış köy imar planlarına göre ayrılan alanlardan istekli hak sahiplerine arsa satılması,

d) Çevrenin iklimine, sosyal ve ekonomik şartlarına, yapı malzemesi imkânlarına uygun nitelikte konut, tarımsal işletme binaları ve sosyal tesislerin tiplerinin ve uygun yerleşim modellerinin araştırılması, teknik yardım niteliğindeki tip projelerin hazırlanarak istekli köy veya köylülere verilmesi, gerektiği hallerde köylerde sosyal, kültürel, idari, ekonomik yapı ve tesisler ile köy içi altyapılarının yapılması,

e) Nakil, toplulaştırma ve fiziksel yerleşim iyileştirilmesi uygulamaları tamamlanan köylerde, daha sonraki yıllarda **rezerv arsalardan satın alan ailelere, kendi evini yapana yardım metodu ile kredi açılması,**

hizmetleri, imar mevzuatına uyularak hazırlanacak plan ve projelere göre yapılır veya yaptırılır. Gerektiğinde, **yönetmelikte belirtilen esas ve usûller dahilinde hak sahibi ailelere borçlanmaya tâbi olmak kaydıyla konut ve işletme binası için nakdi kredi açılır.**” hükümlerine yer verilmek suretiyle Kanun kapsamında yer alan alanlarda **ilgiliilerine** hangi esas ve usuller destek verileceği belirtilmiş bulunmaktadır.

Aynı zamanda, İskân Kanunu Uygulama Yönetmeliği ‘nin “Köylerde fiziksel yerleşimin düzenlenmesi” başlıklı 14 üncü maddesinde, hangi mali araçlar kullanılmak suretiyle destekleme yapılacağı ayrı ayrı belirlenmiş bulunmakta olup, karşılıksız hibe yapılmak suretiyle desteklenmesine ilişkin bir hüküm bulunmamaktadır.

Öte yandan, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 6 ncı maddesinde; “ Merkezî yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin gelir, gider, tahsilat, ödeme, nakit planlaması ve borç yönetimi Hazine birliğini sağlayacak şekilde yürütülür.

Bu Kanuna ekli (I) sayılı cetvelde yer alan kamu idarelerinin tüm gelirleri Hazine veznelerine girer, giderleri bu veznelerden ödenir. Bu idareler özel vezne açamaz.

Her türlü iç ve dış borçlanma, yurt dışından hibe alınması, **borç ve hibe verilmesi ve bunlara ilişkin geri ödemeler**, Hazine garantileri, Hazine alacakları, nakit yönetimi ve bunlarla ilgili diğer hususlarda 9.12.1994 tarihli ve 4059 sayılı, 28.3.2002 tarihli ve 4749 sayılı Kanun hükümleri uygulanır.” hükmü yer almaktadır.

Mezkûr Kanunun “Yetkisiz tahsil ve ödeme” başlıklı 72 nci maddesinde ise; “ Kanunların öngördüğü şekilde yetkili kılınmamış hiçbir gerçek veya tüzel kişi, **kamu adına tahsilat veya ödeme yapamaz.**

Yetkisiz tahsilat veya ödeme yapılması, kamu hizmeti **karşılığında veya kamu hizmetleriyle ilişkilendirilerek bağış veya yardım toplanması veya başka adlarla tahsilat veya ödeme yapılması hallerinde**; söz konusu tutarlar, yetkisiz tahsilat veya ödeme yapılanlardan alınarak, ilgisine göre bütçeye gelir kaydedilir veya ilgililerine iade edilmek üzere emanet hesaplarına kaydedilir. Ayrıca, bunlar hakkında ilgili kanunları uyarınca adli ve idari yönden gerekli işlemler yapılır.” hükümlerine yer verilmek suretiyle yetkisiz olarak bağış ve yardımın yapılamayacağı belirtilmektedir.

Bu itibarla; 5543 sayılı Kanun uygulamaları kapsamında 08.1 ekonomik kodunda tefrik edilen ödeneklerden İlgili mevzuatında belirtilen mali araçların dışında, hibe yapılmak suretiyle destek verilmesinin mümkün bulunmadığı değerlendirilmektedir.

Bilgilerinizi arz ederim.

Sadi KIZIK
Strateji Geliştirme Başkan V.